

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1858 de M.
APARE SĂPTĂMÂNAL

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român

Str. Șaguna 8

Sibiu

Abonamentul:	Articole și corespondențe	Prețul inserțiunilor	Abonamentele și inserțiunile
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.	se adresează Redacției Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.	un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.	se adresează Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

O sentință inapelabilă într'un proces de veacuri

Critica științifică a temeiurilor scripturistice ale primatului papal

Urzită din nimicuri despre cari poate că nimeni n'ar fi bănuat că o să aibă cu vremea urmări atât de nefaste, istoria înverșunărilor dintre răsăriteni și apuseni, pe chestiuni nu totdeauna strict religioase, este astăzi o mustrare împovăraătoare pentru ori ce conștiință devotată integral lui Hristos și un ghimpe implantat în trupul Bisericii celei una, pe care a voit-o Domnul.

Procesul neînțelegerilor dintre Biserica apuseană și cea răsăriteană, la originile lui, nu atinsese gradul de gravitate vinovată pe care-l are astăzi. El se desbătea în discuții mai mult sau mai puțin violente și se consumase faptic prin manevrele isbutite ale unui întreg șir de episcopi ai Romei, cari au reușit să se facă recunoscuți în anumite laturi ale lumii, ca locțiitori ai lui Hristos pe pământ. Protestele ridicate de răsăriteni împotriva acestui abuz, sau n'au fost auzite acolo unde trebuia, sau au fost respinse cu o violență și un dispreț cari nu încurajau câtuși de puțin astuparea prăpastiei ce se căsca tot mai îngrijorătoare între cele două fracțiuni ale creștinătății. Anul de pomină 1054 — organic legat de trufia revoltătoare a unui cardinal papal care nu învățase nici când lecțiile de smerenie și bunăvoință ale Evangheliei și uitase că în Hristos nu mai există barbar, nici schit, nici elin — a văzut consumarea diferendului dintre Apus și Răsărit. Despărțirea celor două biserici era proclamată oficial, sărbătoarește: cu anateme reciproce.

Toate încercările ulterioare de împăciuire au dat greș. Papalitatea, bizuindu-se pe împrejurările politice din Apus, pe cari a știut să și le aservească într'un chip osebit de dibaciu, profită de fiecare dată de strămtorările succesive ale grecilor, impunându-le condițiuni jicnitoare atât pentru demnitățile lor de popor cu vechi tradiții de cultură, cât și pentru severa lor conștiință creștină ortodoxă. Așa că, la urma urmelor, istoria încercărilor de unire se reduce la tot atâtea torpile lansate de trufia romană împotriva imperiului răsăritean și a Bisericii sale, deopotrivă de amenințate de tăvălugul necredincioșilor.

După căderea Constantinopolului, zarea era oarecum limpezită. Ortodoxia răsăriteană își consuma jalea și nenorocirea în care căzuse, ținând cu dărzenie mucenicească la curățenia credinței ei, în vreme ce Roma papală făcea războaie, monumente de artă, scandaluri și dogme. Puterea papii creștea vertiginos. Și strălucirea curții sale princiare, tot așa. Prea plecații

săi supuși începuseră să se dedea cu gândul că episcopul Romei este de fapt vicarul lui Hristos pe pământ. O literatură imensă, comisă de teologi devotați întru totul puternicului scaun roman, pleda cu toate mijloacele — inclusiv falsul documentar — în acest sens.

La sfârșitul veacului trecut, obștea romano-catolică era coaptă pentru mistuirea actului final al acestui abuz. Protestele cari s'au ivit din sânul unei opoziții conștiente de fără-delegea ce se pune la cale, au fost repede înăbușite de dibacii ieniceri ai papii: iezuiții. Așa că, în anul 1870, un sinod întrunit la Vatican — care se mai numia și «ecumenic» — a formulat dogma primatului sfântului apostol Petru. În chipul acesta, episcopatul universal al papii căpăta oarecum o investire divină. Căci făurirea dogmei despre primatul sfântului apostol Petru cu acest scop se făcuse: ca să i se dea primatului papal o origine dumnezească, un fundament scripturistic, să fie derivat din însăși voia Mântuitorului Hristos.

Biserica răsăriteană, care cinstește tot 27 de cărți sfinte ale Testamentului Nou, și le citește din veac, și-i scoate din ele rândurile după cari se povățuește, n'a descoperit nicăieri în ele, nici măcar intenția Mântuitorului de-al rândui pe sfântul Petru locțiitor văzut al Său de pământ, de cum urmele «ungerii» sale formale în această tistică eclesiastică. Mai mult! Ori de câte ori a căutat să afle temeiurile pretențiilor romane, a constatat că ele nu figurează în Testamentul Nou. Concluzia care se desprindea în chip firesc din aceste alergături după adevăr, era mereu aceeași: primatul sfântului apostol Petru se întemeiază pe-o eroare (sau mai multe) de interpretare a Scripturilor sfinte, iar episcopatul universal al papii pe-o fraudă.

Atitudinea noastră ne-a agonisit ocări din partea apologetilor papalității, iar din partea infailibilului părinte, anateme. Și totuși, conștiința că numai adevărul ne va slobozi pe noi, am mers mai departe pe căile adevărului, fără să ne clintim nici odată. Excepțiile făcute de nescai arhimandriți aventurieri, cari încearcă să-și justifice apostasia arogându-și rolul de luptători pentru unirea bisericilor prin ingenuncherea Ortodoxiei la picioarele episcopului Romei, iar ignoranța prin tomuri grele numai la kilogram, nu vatămă regula, atitudinea, ci dimpotrivă, o întăresc. Pentru adevărul lui Iisus Hristos rabzi bucuroși chiar ocările fraților tăi.

La noi, temeiurile doctrinei romane despre primatul lui Petru au

fost obiectul multor preocupări fragmentare ale teologilor ortodocși și uniți. Și unii și alții au arătat lipsa de temeiuri a primatului papal. Fiecare în felul lui. Teologii uniți — numele nu interesează prea mult — chiar dacă n'aveau curajul spovedaniilor ferme, de calitatea acelor cari fac «Procanonul» lui Petru Maior să fie ținut deapaururi în mare cinste, arătau indirect dreptatea cauzei ortodoxe prin muncile ce-și dădeau — și își mai dau — ca să justifice eroarea impusă de orgoliul care a prezidat soborul «ecumenic» de la 1870. Între eforturile ce le fac și rezultatele la cari ajung — inclusiv arhimandritul călător Teodosie Bonteanu — este exact aceeași proporție ca în povestea cu munții cari se screm ca să dea naștere unui biet răzător.

Cu toate deseale polemici angajate pe această chestiune cu frații uniți, literatura ortodoxă românească nu a dat în materie de cât lucrări rare și de proporții limitate. Unele din ele — ca traducerea din Vladimir Guettée — discută problema în ansamblul ei, iar altele (ca broșura binecunoscută a lui Simeon Popescu, apărută în 1882) erau fie prea concise, fie prea populare scrise ca să poată cumula însușirile unui răspuns ortodox definitiv față de pretențiile celor din strana stângă. Cea mai serioasă încercare de a pune la punct în mod științific eroarea papistă a primatului, făcută de Profesorul Dr. Nicolae Bălan înainte de războiul trecut, a fost întreruptă din pricina împrejurărilor, spre marea părere de rău a tuturor iubitorilor de adevăr.

Problema trebuia totuși să fie desbătută odată — și la noi — pe răgaz și cu toată serioșitatea.

Sarcina limpezirii ei și-a luat-o tânărul diacon Dr. Haralambie I. Cojocaru, asistent universitar.

S'o fi împlinit anul de când C. Sa a venit la Sibiu cu un manuscris pe atât de conștiincios lucrat, pe cât era de voluminos, care a și fost acceptat imediat și imprimat de harnica noastră tiparniță șaguniană, în «*Seria Teologică*», gospodărită cu atâtea prestigiu de I. P. Sf. Mitropolit Nicolae. Cartea a apărut în preajma Sf. Paști și poartă titlul: «*Este Primatul lui Petru un Privilegiu de drept divin după Noul Testament?*» («*Seria Teologică*» nr. 18; Sibiu, 1940, pagini LXXXII+434).

Am cetit-o cu bucuria pe care ți-o pricinuește excepționalul, ori de câte ori te întâlnești cu el. Căci este într'adevăr o carte excepțională.

La temelia ei zac cercetări de ani de zile, făcute în cele mai bune biblioteci din țară și din străinătate. Și o muncă pe cât de trudnică și de coplesitoare, pe atât de onestă. Învismântată într'un limbaj de-o ireproșabilă ținută academică, lucrarea Păr. Cojocaru instruește și lămurește fără să jicnească pe nimeni. Adevărul n'are nici odată nevoie de inciziile

cuvântului meșesugit. El e prin natura lui incisiv. Și cartea aceasta este o solie de adevăr.

Titlul ei spune tot. Autorul s'a silit să se descurce cu rădăcinile primatului papal. Și cum acestea, în Testamentul Nou, sunt inexistente, cum arată autorul cu un aparat documentar uimitor atât prin bogăția cât și prin calitatea lui, urmează că odată cu eroarea dogmatizată la 1870 cade și fundamentul imaginar al instituției care-i culege dobânzile de atâtea amar de vreme.

Nu-i locul să exemplificăm procedura urmată de autor în tratarea acestei gingașe probleme. Nici n'am ști ce să alegem, într'atâtea este de isbutită cartea. Concluziile puse de ea, valorează cât o sentință inapelabilă. De aceea, ea va rămânea pentru multă vreme cel mai temeinic și mai plin de prestigiu răspuns ortodox față de enormele pretenții ale papalității schismatice și ale apărătorilor lor de pe aceste meleaguri.

E semnificativă tăcerea cu care a fost întâmpinată apariția ei tocmai acolo unde se iscă toate furtunile protestatare, ori de câte ori mai cutezăm și noi a divulga deasa călcare în picioare a adevărului de dragul păstrării unei puteri arătoase care nu purcede de la Hristos.

Păr. Diacon Dr. Haralambie I. Cojocaru ne-a dat, cu mult simț de omenie, cu trudă multă și cu tot atâtea dragoste de adevăr, o carte pusă 'n slujba adevărului. Când înforci ultima ei filă, constăți cu o bucurie pe care cuvântul a o grăi nu poate, că Hristos nu s'a lăsat «înlocuit» la cârma Bisericii nici de sf. Petru, și nici de cei ce speculează cinstitele bătrânețe ale Apostolului pentru scopuri atât de puțin duhovnicești.

SABIN SIBIANU

P. Sf. Episcop Nicolae Colan și-a reluat vizitațiile canonice

În ciuda atâtor greutăți pricinuite de evenimentele din vară, viața bisericească a Românilor ortodocși din Ardealul pierdut evoluează încet și sigur spre normalizare.

Vești sosite de peste hotar, anunță că strădălnicul vlădică al Românilor ortodocși, P. Sf. Episcop Nicolae Colan, și-a reluat vizitațiile canonice întrerupte mai multe luni, coborând a treia zi de Crăciun în mijlocul credincioșilor Săi din parohia Valea Drăganului, de lângă Ciucea. La sf. Liturghie pe care a săvârșit-o cu acel prilej, au luat parte peste 1500 de credincioși. Întreaga obște a dat răspunsurile liturgice, sub conducerea cântărețului țăran din loc, a ascultat cu luare aminte predica P. Sf. Sale și a gustat anafora primită din mâinile arhieresti.

La sfârșit, toată lumea a intonat mai multe colinde românești, cu simțăminte cari nu mai au nevoie de tălmăcirile penei noastre.

Chestiunea școalelor confesionale

În repetițe rânduri, Consistorul Mitropolitan al Mitropoliei Ardealului și Consiliile Eparhiale au intervenit la Guvernele care s'au perindat la cârma țării, ca să facă dreptate în o chestiunea care datează de când s'a etatizat învățământul primar. E problema proprietății fostelor școli confesionale și a terenelor afectate scopurilor lor.

Statul român a etatizat învățământul, dar nu a etatizat și nici nu a putut etatiza terenurile și clădirile școlare, pentru că aceasta ar fi însemnat o confiscare de avere.

În materia dreptului de proprietate, legile României nu au adus nici o schimbare; cu toate acestea, în multe cazuri nu s'a respectat nici proprietatea bisericii, nici legea, — ce e mai mult nu s'a plătit în multe locuri nici chiria cuvenită pentru folosința clădirilor fostelor școli confesionale.

Este firesc ca Biserica să nu se poată lăsa depozitată de pușinul avut ce are. Parohiile noastre sunt sărace și depozitarea le aduce în o situație mai mult decât precară. Canoanele, legile și regulamentele obligă Biserica să păstreze avutul, nu pentru a fi o putere în Stat, protivnică Statului, ci pentru că în lipsă de patrimoniu nu-și poate îndeplini misiunea.

Suntem convingși că noul regim va restabili situația legală cu respectarea dreptului de proprietate a Bisericii asupra clădirilor școlare care sunt de fapt și de drept ale parohiilor.

Dl T. Brăileanu, Ministrul Educației Naționale, dorește să reglementeze în mod definitiv problema localurilor și terenurilor fostelor școli confesionale, și spre acest scop a convocat la Ministerul Educației Naționale o consfătuire în zilele de 13 și 14 Decembrie 1940, cu reprezentanți ai tuturor Eparhiilor din Ardeal. Reprezentantul arhiepiscopiei noastre a fost dl Ioan Moșoiu, directorul Liceului Andrei Șaguna din Brașov.

În această consfătuire s'a căzut de acord asupra dreptului de proprietate indiscutabil al Bisericii respective, al parohiilor ca persoane juridice ale realităților cari aparțin școalelor confesionale. S'a exprimat dorința ca edificiile confesionale să fie puse la dispoziția învățământului primar, contra chirii, unde nu sunt localuri proprii, — reglementându-se întreaga chestiune prin Decret-Lege.

Reglementarea prin Decret-Lege însă nu se poate face în mod unilateral, ci numai cu consimțământul Bisericii, așteptându-se acest proiect de Decret-Lege.

Reprezentantul arhiepiscopiei noastre, în aceeași consfătuire a dat citire unui Memoriu al I. P. Sfințitului Mitropolit Nicolae, în care se arată între altele că școala confesională în Ardeal a primit culturii poporului o pecetie creștină și un caracter religios, isvorâte din cel mai autentic ideal al Evangheliei și ideal național printr-o sinteză inspirată; că școala noastră confesională din Ardeal și-a fixat ca țintă a educației și instrucției: formarea caracterului religios-moral al elevilor și cultivarea virtuților rasei noastre; că, în aceste școli, religia era centrul de gravitație al întregului proces de educație, iar nu la periferia învățământului, cum s'a făcut în învățământul de stat; că neamul și Statul nostru trebuie convertiți la Hristos, și aceasta nu este posibil fără o școală stăpânită de Duhul lui Hristos.

Adevărurile acestea au făcut o profundă impresie asupra celor prezenți în ceea ce privește caracterul școalelor confesionale.

Vom reveni.

Știri din teritoriul ocupat

Crâncena tragedie a populației ortodoxe din județele Treiscaune, Ciuc și Odorhei de sub ocupația maghiară, continuă. După ce s'au retras Preoții ortodocși, au început expulsările fruntașilor țărani și sechestrarea averilor. Armata maghiară și populația civilă au început să dărâme bisericile noastre, construite cu trudă și jertfe.

Astfel ne vin știri că s'au dărâmat bisericile din Vârghiș, Racoșul de sus, Biborțeni, Borșneul Mare și Căpeni, iar la Cristur au fost dărâmate turlele bisericilor ortodoxe. Bisericile noastre erau pozoabe arhitectonice ale acestei regiuni.

Actele de vandalism ale Maghiarilor scot la iveală instincte ancestrale ale vecinilor noștri, de cari ne deosebim, pentru că neamul nostru e neam ziditor de biserici, iar nu dărâmată de sfinte lăcașuri, — cum sunt ei.

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

cetăți, fără științe și arte, fără monede, dar nu pot exista popoare fără religie.

Existența neamului o formează ortodoxia noastră, „lumina care luminează în casa neamului nostru”.

Poporul românesc de când apare în raza istoriei, este creștin, așa că neamul nostru s'a altoit în ființa sa cu Domnul și Mântuitorul Iisus Hristos și cu Biserica Sa.

Lucrarea de mântuire a neamului omenesc s'a săvârșit de către Iisus; iar biserica, al cărei cap este El, rămâne să continue activitatea Sa, învățând adevărul, eliberând de păcat, sfințind omenirea și deschizând împărăția cerurilor.

Un sfânt părinte a spus că cel ce are Biserica de mamă, are pe Dumnezeu de tată. —

Cuvântul bisericească are două înțelesuri, așa cum îl aflăm în Noul Testament, și anume: „de locaș al lui Dumnezeu”, și „comunitate creștină a celor drept măritori”.

Biserica, în înțelesul de societate a creștinilor, a fost întemeiată de Domnul nostru Iisus Hristos. Scrisoarea sfântului apostol Pavel ne spune acest adevăr în cuvintele: „Și pe toate le-a supus sub picioarele lui, și pe el l-a dat mai presus de toate cap al Bisericii”.

Cum intrăm în Biserica lui Hristos? — Ușa prin care intrăm în Biserica și devenim mădulare ale ei, este botezul. „El este lucrarea sfântă lăsată de Dumnezeu, prin care, cufundat fiind cineva în apă în

Pilda de sus

Țara a aflat dintr-o amplă dare de seamă a dlui General Ion Antonescu, conducătorul Statului, că regimul actual, de la înscăunarea sa la cârma treburilor obștești, a realizat economii în bugetul statului de aproape șase miliarde Lei.

Așa ceva nu s'a mai pomenit nici în »vremile normale«. Sau, presupunând că s'ar fi întâmplat una ca asta, faptul ar fi fost socotit o adevărată minune. Pentru Statul național legionar, economiile realizate sunt ceva absolut normal. A vrut să curme jaful în mânăuirea banului public — și l-a curmat. Intr'un timp record.

Pilda pornește de sus. Dl General Ion Antonescu și dl Horia Sima aveau la Președinția Consiliului de Miniștri un fond de dispoziție de 44 milioane, din care au cruțat 38 milioane. Asta, într-o vreme de năpăstui și cerințe strivitoare: refugiați, victime ale cutremurului ș. a.

Faptul grăiește de la sine.

Din economiile realizate, au fost sporite pensiile și salariile micilor funcționari. Și, fără îndoială, nu va fi dată uitării nici armata. Spunem noi acest lucru, noi cari propovăduim pacea și bunăvoința. Și credem că nimeni nu ne-o va lua în nume de rău, dacă am fost înțeleși cu adevărat.

Cătră surorile din Ardeal Basarabia și Bucovina

Dna Alexandrina Gr. Cantacuzino adresează femeilor române din Ardeal, Basarabia și Bucovina, urări pentru anul 1941, spre a putea face față împrejurărilor.

În cuvântul său, rostit de curând la radio, dna Cantacuzino spune:

„Femeile astăzi au mai mult ca ori când puțința a dovedi rolul mare ce-l au în dezvoltarea conștiinței naționale, prin determinarea atmosferei de destindere, de apropiere între toți românii, printr-o seninătate și curajoasă privire a tuturor evenimentelor, fără alarmism nedemn de noi.

Cu răbdarea ce a fost zestrea noastră și care ni-a dat puțința în trecut de a întâmpina toate frământările, cu fruntea sus și conștiința curată a celor drepte, fără frică și cu credință în Domnul, Ocrotitor deapănuri al neamului de creștini ce suntem, să facem din inimile noastre cetăți de nădejdi, care să lumineze cărarea dregătorilor și să dea ostașilor puteri nebănuite, redesteptând vitejia strămoșească.”

Cu musca pe căciulă...

Ne-a fost dat s'o auzim și pe asta. Ci că Românii ardeleni cari eu rămas dincolo de vremeliul hotăr „s'au dat cu unguri!” Dovadă? Faptul însuși că s'au putut hotăr să rămână acolo. Alta?... Ca'n palmă... adică nici una.

Nu vă mirați. Așa este! Cităm textual din gazeta clujană „Tribuna Ardealului” (din 19 Dec. 1940):

„Ceea ce este însă, nu revoltător, ci de neconcepție — îți stă mintea în loc — e faptul, că unii dintre cei ce au plecat și n'ar fi trebuit să plece, ne acuză pe cei ce am rămas, că „ne-am dat cu unguri”, că nu suntem veritabili Români, că... adecă ar fi trebuit să plecăm cu toții”.

Asupra acestor condamnabile înșurări ridică glas îndurerat, în aceeași gazetă (nr. 85 din 1940), dl Dr. E. Nicoară, vrednicul medic român de la Reghin. Subscriem întru totul rândurile dsale:

„Oare toți cei înșirați, au rămas aici numai pentru a-și satisface interesele și aspirațiile lor personale?”

Nu. Ci pentru a-și îndeplini o mare datorie și mai departe spre binele poporului. Pentru a fi și mai departe în mijlocul românilor, a țărănilor, din sânul cărora s'au ridicat. De la această datorie nu au voit să se abată nici în situațiile schimbate.

Atunci cu ce drept vine cineva să ne acuze?

Poporul de aici, ar avea motive să se plângă că a fost părăsit. Dar în bună-tatea lui plină de blândețe nu o face. Deși simte — dintre toți cei plecați — mai ales lipsa preoților. Românul — se știe — toate le rabdă, toate le îndură, toate le suferă, dar greu se împacă să nu-și boteze în legea Domnului copilăgul, să nu asculte sfânta liturgie în Dumineci și sărbători, să nu se roage în Casa Domnului, să nu aibă preotul în casa sa la Bobotează cu Crucea, să nu aibă cui da o slujbă în caz de nevoi și năcașuri, să nu-și plângă mortul cu sfintele cântări ale prohodului creștinesc.

Ori azi, abia în al 5—6—10-lea sat găsește un duhovnic, care să-l spovedească și cuminece. Asta o știe acuzatorul nepăsător?

Totuși, poporul, nu judecă pe nimeni, nici pe cei cari au plecat, și cu atât mai puțin pe cei cari au rămas.”

Și mai adăugăm ceva:

„Cei ce au plecat și n'ar fi trebuit să plece”, ar face bine să tacă, să fugă'n gaură de șarpe și să nu mai dea lecții de patriotism ieftin celor ce au rămas la locurile lor ca niște adevărați patrioți.

Ori și care om cu scaun la cap își dă prea bine seama că numai atunci ar fi

sfîințenie Bisericii. Capul fiind sfânt, este dela sine înțeles că și trupul este sfânt.

Biserica este sfântă pentru că are pe Duhul sfânt, este condusă de El, în totalitatea ei nu greșește și are puterea de a sfinți prin tainele ei pe toți fiii ei. Darul lui Dumnezeu este legat de Sf. Taine. Cine le primește, primește harul său cerosc.

Biserica este universală și apostolică. — Prin universală avem a înțelege că ea este pentru toate neamurile pământului și nu face deosebire între ele, așa cum făcea legea Vechiului Testament.

Biserica este apostolică, „pentru că este păstrătoarea credincioasă a învățăturii dată de Domnul prin apostolii Săi și singura care are o ierarhie: urmașii neîntrepuți a apostolilor”.

Ca societate văzută, Biserica are trebuință de conducători: aceștia formează ierarhia bisericii, care este a darului pe care l-au avut apostolii și pe care ei l-au dat prin punerea mâinilor.

Iubiți credincioși, — în puține cuvinte, acestea sânt caracterele Bisericii lui Hristos, aceasta este măreția trupului mistic pe care îl formăm noi credincioși.

Unitatea aceasta nu poate fi fărâmițată de nimeni, pentru că ne spune Domnul: „Cine nu este cu mine, este împotriva mea și cine nu adună cu mine, risipește”, (Matei 12, 30).

Omul să se supună duhului adevărului care este în Biserica, să se zidească în

FOIȘOARA

Despre Biserica

„Nimeni nu poate pune altă temelie decât cea odată pusă, care e Iisus Hristos” (I Corinteni 3, 11).

Măneacă, cu gândurile noastre, dela aceste cuvinte ale dumnezeescului apostol Pavel, pentru că ele exprimă, în formă scurtă, tot ceea ce se petrece în blagoslovita noastră țară, sub slăvita ocăruiare de astăzi.

Toate strădaniile care se depun, tot duhul care diriguește nația noastră, are acest suflu sfânt de Evanghelie. Temelia statului nostru a fost creștină. Cele trecute vremi s'au petrecut sub straja bisericii: aici ni s'a păstrat limba, aici ni s'au născut școlile și arta, și tot de aici s'au împărțit oamenilor cu bună-tate și cu toate pozoabele sufletului românesc.

Această temelie a trecutului se cimentează în noua formă a statului nostru, căci Hristos rămâne ca bază a statului nostru.

Cine ar săpa la această temelie, s'ar desprinde din blocul neamului și s'ar prăvăli în adâncul osândirii celei necruțătoare.

Un învățat al vremurilor vechi, Plutarh, a spus că s'ar putea afla popoare fără

avut rost să treacă dincoace și cei rămași acolo, când ar fi avut loc un schimb rațional de populație, așa cum se vorbea înainte de sentința de la Viena. Dar așa, în grija cui am fi lăsat pe cei aproape un milion și jumătate de Români?

Prin urmare, să fim înțeleși! *Suntem recunoscători celor ce au rămas lângă turmă*, iar „cei ce au plecat deși n'ar fi trebuit să plece”, să tacă. Nu-i nevoie să ne arate prin astfel de atitudini neclăuzite că se simt „cu musca pe căciulă...” Știți!

Pentru o faptă generoasă

Am scris în numărul precedent al foii noastre despre mișcătorul apel adresat de Păr. Dr. Liviu Stan, directorul general al Cultelor, prin stațiunile românești de emisiune radiofonică, în plină zi de Anul nou, către foștii elevi ai Păr. Prof. Dr. Vasile Gheorghiu de la Cernăuți, rugându-i să contribuie cu câte 1000 (una mie) Lei la fondul pentru tipărirea ediției critice a textului original al Testamentului Nou.

Lucrarea aceasta, care așteaptă publicarea încă din anul 1930, este menită să ne asigure peste hotare un prestigiu pe care până acum nu ni l-a putut agonișii nici un alt învățat român.

Ne place să credem că foștii elevi ai Păr. Prof. Dr. Vasile Gheorghiu, cari ostensesc astăzi dincoace de munți, vor fi cei dintâi cari vor răspunde așa cum se cuvine la apelul în chestiune.

„Az oláh popák” este titlul cu care ne cinstesc ungurii, jandarmi și autorități, de câteori au prilejul să aresteze preoțimea noastră rămasă în Ardealul ocupat. În tot acest teritoriu, preoții români au să îndure cele mai neomenoase prigoniri. E de ajuns faptul ca un preot să fi dat locuință unui ofițer român înainte de arbitrajul dela Viena, pentru ca actul acestui preot să fie calificat drept «trădare a statului unguresc». Este lungă lista preoților supuși la interogații, maltratați și bătuți, fără a li se putea dovedi învinovățirea de «trădători». Scopul «nobililor cavaleri» este descurajarea celor persecutați, făcându-i în cele din urmă să-și părăsească credințioșii. Unii preoți s'au și refugiat, majoritatea însă a rămas pe loc, expuși brutalităților tolerate de oligarhia maghiară... Dar, sfârșitul suferințelor martirilor noștri va fi învierea dreptății.

bine, să-și desăvârșască sufletul și să nu se amăgească de împotriviri și rătăcirii pierzătoare de suflet.

Dăm aici îndemnul cuminte al mareului apostol Pavel: „Indemnu-vă, fraților, să fiți cu luare aminte asupra celor ce fac desbinări și sminteli împotriva învățaturii pe care ați învățat-o. Depărtați-vă de ei, pentru că unii ca aceștia nu slujesc Domnului nostru Iisus Hristos, ci pântecelui lor și prin vorbele lor blânde și prin blagosloveniile lor înșală inimile celor fără de răutate”, (Rom. 16, 17—18).

În afară de Biserică nu este mântuire.

Mântuitorul este în Biserică sa: „Iată eu cu voi sânt în toate zilele, până la sfârșitul veacului” (Matei 23, 20).

„Iubirea este măduva creștinismului”. Cu această iubire, Biserica lui Hristos se îndreaptă spre toți fiii neamului românesc, fie tineri sau bătrâni, fie plugari sau cărturari, fie săraci sau bogași, și-i chiamă la o viață bună, la o trăire a Evangheliei spre desăvârșirea sufletelor.

Bisericuțele noastre, „cu glas argintiu de clopot și toacă, chiamă credincioșii noștri pe calea bătrână a Bisericii, și aici, în casa lui Dumnezeu, în care picturile de pe icoane formează o Biblie în imagini, aici în aceste ateliere ale Duhului să ne luminăm viața și să ne mântuim.

Preot Gh. Șerbu

OMILIA

„la aminte la tine însuși”

(A doua Lege 15, 9), de sfântul Vasile cel Mare (traducere)

Creatorul nostru Dumnezeu ne-a dat nouă oamenilor darul cuvântului, ca să ne dăm pe față unul altuia gândurile noastre și să ne împărtășim fiecare aproapelui nostru cele ascunse ale inimei, scoțând acestea din camera cea tănuțită a sufletului. De sigur că dacă am trăi fără trup, numai cu sufletul, ne-am putea înțelege deadeprul prin gândurile noastre. De oarece sufletul este împreună legat cu trupul și sub învelișul trupului se formează noțiunile, avem nevoie de cuvinte și numiri pentru a exprima gândurile noastre. Deci, când gândul nostru este exprimat în glas, trece prin aer și este dus dela cel care-l vorbește la cel care-l ascultă. Dacă aduce bucurie și liniște adâncă, atunci cuvântul ajunge într'adevăr la urechile ascultătorului, după cum corabia aduce în port pe cei liniștiți și veseli. Dacă însă aduce neliniște ca o furtună pe mare, atunci cuvântul plutește și se răspândește în aer.

Primiți deci cuvântul în tăcere și liniște și poate să vă dea folos și bucurie. Cu adevărat cuvântul adevărului este greu de ascultat, și ușor se risipește cuvântul ascultătorului care nu ia aminte. Deoarece Duhul sfânt astfel a hotărât cuvântul adevărului: să fie scurt și cu puține cuvinte să se spună, ca să fim în stare să-l ținem ușor în minte, deși multe cuprinde în scurt-timea lui. Dealtfel aceasta este însușirea cuvântului, să nu fie nelămurit și întunecos, ascunzând astfel înțelegerea, dar nici inundat de cuvinte de nimic și de lucruri zadarnice. Chiar așa este cuvântul lui Moisi, pe care cu puțin înainte l-am cetit și de care vă aduceți aminte desigur, iubitorilor de învățătură ascultători, numai să nu-l fi pierdut din auzul vostru din pricina scurtimei lui. Iată deci ce zice: „Păzește-te ca să nu se strecoare în inima ta vre-un gând necuviincios, (va să zică, ia aminte la tine însuși, la cele dinlăuntru — la sufletul tău, ca nu cumva vreun gând ascuns al sufletului tău să se întoarcă spre neleguire și păcat).

Noi oamenii înclinăm ușor spre păcat, primind în mintea noastră gândurile și preocupările cele păcătoase. Creatorul sufletelor noastre știe că cea mai mare parte a păcatelor se săvârșesc după învoirea noastră cu gândurile și dorințele sufletului. De aceea ne poruncește să curățim mai întâi cu băgare de seamă sufletul, mintea și inima. Doctorii mai conștiințioși se îngrijesc de măduarele trupului cari sunt

mai slabe, prin dieta de apărare și prevenire. Tot astfel și înaintestătătorul și al tuturor purtătorul de grije adevăratul doctor al sufletelor, Dumnezeu, se îngrijește prin o pază mai puternică de mintea care alunecă mai ușor spre păcat. Lucrările trupului, ca să se întâmple, e nevoie de timp, de împrejurare potrivită, de osteneală și împreună lucrare a altor ajutoare. Lucrările minții însă se săvârșesc îndată, fără osteneală, fără piedecă și orice împrejurare pentru acestea este potrivită. Se întâmplă prin urmare ca un om serios și cumpătat, care poartă masca înfrânării și a bunei cuviințe, când stă adeseori între oamenii cari îl fericesc pentru virtuțile lui, deodată este răpit prin o neînsemnată mișcare a inimei cu gândul la locul păcatului. În închipuirea sa a cercetat acolo cele păcătoase, a întipărit în sufletul său vorbirea cea necuviincioasă. În laboratorul cel ascuns al inimei sale și-a adunat destulă și numai poftă. Fără de veste a săvârșit acesta păcatul, fiind necunoscut acum și ascuns de alții, dar numai până când va veni Acela care va cerceta cele ascunse ale întunerecului și va face arătate gândurile cele ascunse și hotărârile inimilor. Ia aminte deci și te păzește ca nu cumva gândul cel ascuns al inimei să se facă păcat și fărădelege. Faptele trupului pentru multe plăcedici rămân nesăvârșite, dar celce are înclinarea cea păcătoasă foarte ușor săvârșeste păcatul prin repeziciunea gândurilor și a preocupărilor. Unde deci este ușoară și neîntârziată căderea, acolo se dă îndată și leacul. Pentru aceasta mărturisește Dumnezeu zicând: Ia aminte ca nu cumva gândul cel ascuns să se întoarcă spre păcat. Dar să ne întoarcem la începutul cuvântului.

„Ia aminte (zice Dumnezeu) la tine însuși”.

Fiecare viețuitoare a primit dela Creatorul tuturor mijloacele firești și dreptul de a-și apăra viața și existența. Și dacă cercetezi anume, te vei încredința că cele mai multe dintre vietățile necuvântătoare, fără să fie învățate de nimeni, se păzesc de cele vătămătoare. Nouă ne-a dat Educatorul nostru Dumnezeu porunca aceasta a luării aminte, ca să izbutim cu ajutorul minții noastre în vederea aceluiași scop pe care viețuitoarele îl au în firea lor. Câte săvârșesc animalele în vederea acestui scop fără vreo supraveghere sau observație din partea cuiva, noi să săvârșim același lucru prin luarea aminte și prin neîncetata supraveghere și observație a gândurilor. Să fim prin urmare credincioși păzitori ai poruncilor. Ne-a dat Dumnezeu să ne îndreptăm de păcat, după cum ființele necuvântătoare fug de hrana otrăvitoare, și să ne îngrijim căutând vir-

tutea, după cum acelea caută verdeța și pășunea.

Ia aminte prin urmare la tine ca să izbutești a deosebi ce este vătămător de ceea ce este folositor și mântuitor. Dar despre care luare aminte este vorba aici? De oarece este îndoită luarea aminte: luarea aminte la lucrările cele văzute pe cari le observă omul cu ochii trupului, și luarea aminte și, cercetarea celor netrupești și nevăzute pe care o săvârșește omul prin puterea cea înțelegătoare a sufletului. Dacă a poruncit Dumnezeu numai luarea aminte care se săvârșește cu ochii trupului, atunci porunca aceasta se arată slabă. Cum este în stare să se vadă cineva întreg pe sine de vreme ce ochii noștri nu văd nici fața noastră întreagă, nici creștetul capului nostru, nici spatele, nici măruntaele trupului? Dar este necuviincios să zică cineva că Dumnezeu a poruncit cele peste putință. Dar porunca aceasta a lui Dumnezeu are în vedere lucrarea minții spre luarea aminte pe care o săvârșește omul cu judecata sa. Ia aminte la tine însuși. Prin urmare cercetează-te din toate punctele de vedere pe tine însuși. Să ai ochiul sufletului neadormit pentru păzirea ta. În cele mai multe feluri, vorbe și gânduri a așezat dușmanul (diavol) lațuri ascunse și curse. Ia aminte deci la toate ca să te ferești de ele, după cum se ferește căprioara de cursă și pasărea de lațuri. Deoarece căprioara are vederea ageră a primit numirea de căprioară și nu se dă prinsă în cursă, iar pasărea când bagă de seamă, zboară în sus și fuge de cursa vânătorului. Ia aminte ca nu cumva să te arăți mai prejos decât aceste animale necuvântătoare, într-o apărare a sufletului tău. Ia aminte ca nu cumva să fii prins de diavol în cursa păcatului și să fii înșelat de el, făcându-te supusul și slujitorul voel lui.

„Ia aminte la tine însuși”. Prin urmare să nu iei aminte nici la cele ale tale, nici la cele din jurul tău, ci numai la tine însuși. Deoarece noi înșine ne deosebim de cele ale noastre și de cele din jurul nostru. Al nostru este sufletul și mintea cari ne aduc aminte de chipul lui Dumnezeu. Ale noastre sunt trupul și simțurile lui, iar cele din jurul nostru sunt: banii, arta și celelalte lucruri ale lumii. Deci ce vrea să spună citatul: „Ia aminte la tine însuși”? Însemnează că nu se cade să dai toată atenția trupului, nici să te îngrijești în orice chip pentru odihna și buna petrecere a trupului, de sănătate, frumusețe, prin gustarea plăcerilor și de viață îndelungată. Să nu te lenevești în viața cea duhovnicească care este mai presus decât acestea, punând mare preț pe toate câte slujesc vieții trecătoare. Ci la aminte la

Cătră elevii mei

— Sfaturi pastorale —

(21) De protopopul Gh. Maior

Nu e de mirat deci, că sfintele sinoade au adus atâtea canoane cu privire la hirotonire și hirotoniți, și pe cari cred, că e bine să le cunoașteți și voi.

Am amintit cu altă ocazie cele referitoare la căsătorie. Respectarea lor e condiție pentru a putea primi hirotonirea. Iată câteva și de altă natură, cari încă privesc „sfințirea” preotului.

Nimenia nu poate cere hirotonie, numai de dragul de a fi hirotonit, ci pentru o anumită biserică — „nu poate fi hirotonit absolut”, (vezi can. 6 al sin. IV. ec.). Diaconul și preotul se hirotonesc de episcopul locului (can. 2 ap. și practica bisericească). Hirotonia nu se repetă (can. 68 ap.). Nu e ierlat să se obțină pe bani, pentru că se depune și el și episcopul și mijlocitorul; cel din urmă se și anatemizează (can. 2 al sin. IV. ec.). Deși s'a făcut abatere, e bine să se știe că s'a regulat și vârsta, la care să se dea hirotonire. Can. 11 Cartag. spune „A plăcut să nu se hirotonească diaconii înainte de 25 de ani”, iar can. 11 Neoces. fixează vârsta de 30 de ani pentru celce vrea să fie hirotonit preot „căci atunci a început Domnul nostru Iisus Hristos a propovedui”. Iar canonul 24 al sinod. din Cartagena zice: „Când episcopul ori clericul se hirotonisește, mai întâiu să se admonizeze

de celce-l hirotonește, să fină strâns celece s'au decretat prin sinoade ca nu cumva, nefăcând acelea, să se căiască”.

Căci s'au pus pravili grele pentru celce a cutezat să înfîndă inima sa după darul sfintei preoții. Că: „episcopul, ori presbiterul, ori diaconul jucându-se în cărți, ori predându-se beției, ori să înceteze ori să se depună” (can. 42 ap.); niciunul din cei hirotoniți „să nu-și ia asupra lucruri (oficii, obligații) lumești, iară de nu, să se depună” (can. 6 Ap.); dacă este cămătaric (v. can. 17 sin. I ec.), dacă ține cărciumă (v. can. 9 sin. VI ecum.) se scoate din cler; „dacă episcopul, ori preotul, ori diaconul, — neavând nici o nevoie grea sau lucru greu de a lipsi dela biserică sa mai îndelungat timp, ci în oraș petrecând, — în trei duminici și în trei săptămâni n'ar merge la biserică cu alții, să se depună (can. 80 sin. VI ec.); iar dacă pleacă, se depărtează, dela postul său fără concediu dela episcop, poate ajunge și depus (can. 10 sin. VII ec. ș. a.).

Cu un cuvânt, obligații grele și înainte și după hirotonie!

Dar celce voiește să ia sfânta hirotonire, să nu uite că dela Domnul o ia, ca prin un fir ce dela apostoli pleacă, din seara mare a zilei minunatei învieri a Domnului, prin mâinile unui episcop ce-și ia răspunderea pentru el. Un deosebit respect, o deosebită recunoștință și dragoste trebuie să-i poarte acestui episcop, căci prin aceasta

fiu duhovnicesc mai mult decât ceilalți fi este și așa să caute și așa să umble, și așa să lucreze, ca nicidecum să nu-i aducă vre-o căință sau mahnire, săvârșind cumva vreo nevrednicie. Și ori de e în viață, ori de a murit episcopul, ori de câteori va servi, la sf. Proscomidie dator este a-l pomeni pentru că să nu uite că un om a îndrăsnit să ia înaintea Domnului și a oamenilor răspunderea pentru el că e vrednic să-l slujească sfintele, — și să nu-și împușineze dragostea și recunoștința față de un ales al celui de sus și de un așa mare binefacător al său.

Dar și față de alți episcopi, cari fi vor urma, e dator să se poarte după rânduala statornicită de sfintele canoane. Să nu-l vorbească de rău „căci pe mai marele poporului, să nu-l amărăști”, zice sfânta Scriptură, în mod volnic să nu-l părăsească (v. can. 13 al sin. I—II local), nici din trufie față de el, (can. 11 Cart.) căci se depune. Și e dator sub pedeapsa escomunicării să-i pomenească numele la sf. servicii dumnezeiești (v. can. 13 sinodul I-II local) chiar când nu ar fi în raporturile cuvenite. Să nu uite, că el e cărma, preotul e numai ajutorul lui.

Hirotonirea îți mai aduce și câteva îndatoriri de natură exterioară. Te va cere să porți barbă, mustăți, păr mare (can. 96 al sin. VI ecum.), și haină lungă cuvenită preoției (can. 27 sin. VI ecum. și Regulamentul disciplinar al Bisericii noastre)

tine însuși, va să zică la sufletul tău. Pe acesta să-l înfrumusezezi, spre acesta să-ți îndrepti silința ta, încât toată necurătenia pe care o poate produce în el păcatul, să o întâmpini prin luarea aminte. Toată necurătenia răutății să o înlătură, și să-l înfrumusezezi, dându-i frumusețea întregii virtuți.

„Ia aminte la tine însuși”, va să zică cercetează-te pe tine ca să știi cine ești, care este firea și alcătuirea ta. Să știi că trupul tău este muritor, iar sufletul este nemuritor și viața noastră este îndoită: viața cea după trup care trece iute, și viața sufletului care nu trece și este nemărginită. Ia aminte deci la tine să nu te legi de cele muritoare ca și cum ar fi nemuritoare și veșnice și să nu disprețuești pe cele veșnice ca și cum ar fi trecătoare. Nu da însemnătate trupului, pentru că acesta trece, ci îndreaptă-ți toată silința spre suflet căci acesta este nemuritor. Ia aminte cu toată stăruința să dai fiecăruia ceea ce se cuvine: trupului hrana și îmbrăcămintea, iar sufletului dogmele cucernice, cultura cea folositoare, deprinderea virtuții, îndreptarea patimilor și greșalelor. Ia aminte să nu îngreunezi trupul și să nu-ți întorci silința ta în dauna trupului. Și deoarece „trupul poartă împotriva Duhului, iar Duhul împotriva trupului și aceștia se împotrivesc unul altuia” (Gal. 5, 17), pentru aceasta ia aminte, ca nu îngreunându-se trupul să-i dai multă stăpânire și domnie spre ceea ce este josnic. După cum la balanță dacă așezi greutate într-un taler, faci pe celalalt mai ușor, astfel se întâmplă și cu echilibrul trupului și al sufletului. Îngreuirea și înmulțirea unuia va aduce cu necesitate micșorarea celuilalt. Deci, când trupul este viguros și îngreunat de multă carne, de nevoie mintea devine slabă și înceată în lucrarea ei. Când sufletul este sănătos și se înalță prin câștigarea de virtuți la înălțimea proprie lui, este gata să vestejească obișnuita întrebuintă a trupului.

(Urmează)

„Fapt divers”

Sub acest titlu, ziarul „Universul” din 7 I, c. publică următorul articol:

„Ziarele din Ungaria și o revistă de specialitate a grădinei zoologice din Budapesta anunță că după zile negre de post și după un ajun încăpăținat și trist, care s'a prelungit ca o grevă disperată a foamei, Grita a consimțit în sfârșit să mănânce. Știrea a făcut senzație între cetitori și a ușurat de o mulțime, conștiința paznicilor grădinei.

Întâmplarea aceasta are un tîlc profund și o valoare sentimentală neprețuită pentru noi. Și iată de ce:

Grita este un mistreț cu râul de cremene, cu ochii înșiși în foc și cu coama ridicată furcă spre cer. Un mistreț domesticit al unui preot român (unit) din secuime, care avea pasiunea îmblânzirii animalelor sălbatice, dar care a trebuit să plece în refugiu. Locuitorii din Mier-

curea Ciucului l-au văzut adesea plimbându-se pe străzi sau luând cafeaua cu frișcă la cafenea, în tovărășia unei cete de animale sălbatice, care slăneau cumini în jurul sfintei sale ca o clasă de școlari înțelepți. Ursul, pe care preoteasa îl trimitea adese după popă să-l aducă acasă dela un joc nevinovat de cărți se numia Mussi. Pisica sălbatică, mai frumoasă și mai magnetică decât tovarășele ei din societatea civilă: Lîman. Un vultur semeț care brăzda aerul ca un avion de vânătoare și venea să aterizeze la un semnal fluierat, pe umărul popii, se numia Dor, iar mistrețul despre care vorbim, Grita.

În zilele tragice ale refugiului, lipsit de mijloace de transport, popa a trebuit să ia drumul pribegiei, fără a putea lua cu el animalele dragi. Ursul, Mussi, presimțind că între oameni sunt mai multe primejdii decât între animale, s'a făcut haiduc și a luat calea codrilor, unde o peșteră adâncă l-a învelit în plapome de somn și de visuri. Vulturul s'a înălțat în văzduh și, văzând zarea apusului plină de sânge, s'a ridicat sus de tot în slavă și s'a topit în lumina de aur a soarelui. Numai pisica și-a urmat în pribegie stăpânul, torcându-și furioasă disperarea. Mai greoi în a se hotărî și poate mai încrezător în oameni, mistrețul Grita a fost prins de trupele maghiare și trimis, ca o minune a spiritului de blândețe care se furișează din om în fiară, la grădina zoologică din Budapesta.

Până aici toate lucrurile par oarecum în ordine. La Budapesta însă, Grita, mistrețul, a debutat cu un act de protest. Între porcii domestici și-a desvăluit întreagă firea lui nobilă de mistreț. Despărțit de popa valah, de urs și de vultur, n'a mai vrut să mănânce nimic, nici ghindă aurie, nici boabe strălucitoare de cucuruz, nici frișcă, nici prăjituri. Împotriva tuturor silințelor pe care și le dădeau paznicii, greva foamei se prelungea și ochii lui Grita pluteau în zăre mai triste. Până într-o zi când după știrea apărută în ziarele din Pesta, un paznic a avut inspirația să-i vorbească românește. Din acel moment inima lui Grita a început să bată mai tare, iar ochii lui s'au umplut de lumină. Grohăind vesel, poate cuvinte de mulțumire, poate un cântec de bucurie, dinții lui au spart cea dintâi ghindă din mână străină.

Căci așa e în Ardeal;

Tot ce mișcă în țara aceea, râul, ramul, ursul și mistrețul, cremenele din vârful muntelui și firul de iarbă din poala văii, ne sînt prieteni numai nouă.”

Liviu Hulea

Organizați Reuniuni de femei

vrednicie sporesc prestigiul tagmei și al Bisericii. De aceea nu din extern să-ți fie impuse, ci conștiința să-ți fie dicteze.

Formele externe își au și ele rostul lor binefăcător. Pe cel slab îl constrânge să nu uite de el, pe cel tare îl îmbracă în maiestate. Deci nu sunt de disprețuit.

Ți-ai luat hirotonie? Aceasta înseamnă că tu ai primit să fii reprezentantul cerului pe pământ. Stai deci în necontenită legătură cu el, ca să poți primi imputernicirea și mesagiile lui Dumnezeu și să te bucuri de trecere, și de roade printre cei de pe pământ. Socotește ziua sfințirii drept cea mai aleasă zi din viața ta; și după obiceiul celor de demult, aniversează-o cu refragere, cu rugăciune și profundă meditare; și atunci, întreabă-te mai ales de ai primit hirotonia cum trebuie, și primind-o, ai satisfăcut obligamentelor și răspunderii ce ți le-a adău? Și cercetează dacă până în acea zi ai dovada, că ai dat răspuns bun la întrebările de sfînx ale vieții de preot român ortodox.

INFORMAȚIUNI

† Ștefan Bobancu, bătrânul dascăl și luptător naționalist, a trecut la cele veșnice în vârstă de peste 90 de ani și a fost înmormântat în prima zi de Crăciun în cimitirul orașului Târgu-Jiu. Brașovean de origine, și-a făcut studiile în orașul său natal (1875) și la universitatea din București. A muncit întâi ca profesor la liceul din Ploiești, apoi ca ziarist la Gazeta Transilvaniei, suferind întemnițările obișnuite, ca gazetar român, în Ardealul de sub unguri, cari l-au silit apoi să treacă din nou munții. Aici, la Târgu-Jiu, este numit director al noului gimnaziu „Tudor Vladimirescu”. Pe vremea marelui război a îndurat aspre nedreptăți și închisori. Predat autorităților ungurești, a fost internat împreună cu alți intelectuali români, Eliberat, s'a înapoiat la Tg.-Jiu. Foștii săi elevi și colegi vor păstra o duioasă amintire vrednicului dascăl și cărturar.

Se pocăește! Scriitorul cunoscut, Damian Stănoiu, care în publicațiile sale făcuse o aspră și nedreaptă critică vieții călugărești, s'a înapoiat la mănăstire spre a se pocăi de tot răul comis fraților săi întru Hristos. Rămâne ca celce a revenit între monahi, să arate, prin cuvânt și faptă, că este vrednic de a fi reprimat în cinul monahal ortodox, al cărui prestigiu are să fie înălțat, și nu coborât.

Act de mulțămire. Credincioșii suburbei Brașov-Dârste aduc mulțămire dlui Dumitru Voina, proprietarul întreprinderilor metalurgice din București și Brașov, pentru ofranda săvârșită pe altarul sfintei noastre biserici dăruind suma de 50.000 lei pentru renovarea turnului bisericii noastre. — Preot Nic. Bârsan.

Răi și tâmpiți. Dela Clujul ocupanților vremelnici se vestește dărâmarea monumentului Lupoica de bronz și coplii, tot în bronz, Romulus și Remus. Monumentul era, cum se știe, darul făcut Clujului din partea Italiei, căreia ungurii au să-i mulțumească cedarea unei părți din Ardealul românesc. Mulțumita oficialității ungurești s'a și manifestat în modul cel mai „cavaleresc” posibil. Contele Teleki ne spunea mai de unăzi, că ungurii nu pot să-și petreacă fără a înjunghia oameni, — de astădată „Injunghieată” a fost o lupoica și cel doi copii...

„Unirea” foaia bisericească dela Blaj, împlinind al 50-lea an de apariție, anunță că, din acest prilej, are în pregătire un număr festiv, care va apărea în câteva zile. Începând a doua jumătate de veac, dorm confrăților, creșcuți în duhul catolic al „Romei eterne”, să-și îndrepte dragostea și luarea aminte, — cel puțin în aceeași măsură, — spre București. Soarele răsare, nu la apus, ci la răsărit; ear cel românesc numai la București, — a spus-o, pe dreptate, un valoros reprezentant al scrisului românesc.

Act de mulțămire. Oficiul parohial Budila, prot. Brașov, aduce mulțămire călduroase următorilor creștini, cari au binevoit să doneze pentru edificarea noului biserici din Budila: Gheorghe Voiculescu, Medjidia lei 200.000; Preot Iordan Curcubătă, parohul locului lei 200.000; Cooperativa „România Nouă” Budila lei 30.000; Neculae Mirică, Băcel lei 10.050; Ioan Mușat, Azuga lei 2000; Credincioșii com. Prejmer prin preotul Ioan Ludu lei 2000; Gheorghe Ștefan, comerciant, Brașov lei 10.000; Victor Oagă, Budila lei 10.000; Credincioșii comunei Șirnea-Bran, prin preot M. Benga lei 3620. În total suma de lei 467.920, adică patru sute șasezeci și șapte mii nouă sute douăzeci lei. Dumnezeu să le primească fapta creștinească! — Oficiul parohial.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, 12 Ianuarie 1941, va predica părintele prof. Dr. T. Bodogae.

Citiți, sprijiniți și răspândiți ziarul **Telegraful Român**

CARTI ȘI REVISTE

Gh. Bogdan-Duică, viața și operele sale, de Vasile Netea, Ed. „Cartea Rom.”, București. Pg. 32. Prețul 8 lei. — O scurtă, documentată și luminoasă expunere a vieții și lucrării regretatului dispărut.

— Profesorul Ion Lupaș, la împlinirea a șase decenii de viață, de Vasile Netea, Arad, 1940, Ed. revistei „Școala Vremii”. Pg. 23. Prețul?

Omul bisericii, istoricul și luptătorul transilvan, nu mai puțin profesorul iubit de studențimea Universității Daciei Superioare, este omagiat, de unul dintre cei mai distinși foști elevi ai săi, în câteva linii tot așa de bine prinse, ca și expunerile din cărticica despre Gh. Bogdan-Duică, amintită mai sus. Publicațiile acestea ale neobositului și talentatului învățător Vasile Netea, astăzi refugiat, merită cel mai larg sprijin al publicului cetitor românesc de pretutindeni.

— Acelaș autor a dat la lumină, mai de curând, broșura: *Este Istoria Transilvaniei un studiu inutil?* Critici și sugestii pe marginea programelor analitice și a manualelor pentru învățământul primar. Cu o scrisoare a dlui prof. Ion Lupaș, membru al Academiei Române. Sibiu, Krafft & Drotleff, 1940. — Pg. 39. Prețul?

Oștirea de geniu a bisericii, de Pr. P. T. Alexandru, — scriere din problemele actuale bisericești. Tip. Grigoriu, Huși. — Pag. 13. Lei 6.

Nr. 470 - 1940.

(1) 2-3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III-a Daia, protopopiatul Sighișoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Casă parohială cu dependențe economice.
3. Sesiune parohială: pământ arabil, fanat și pășunat în suprafață de 20 jugăre 1240 st. □.
4. Dela circa 60 familii români câte o ferdelă bucate: $\frac{1}{2}$ grâu, $\frac{1}{2}$ porumb sfărmit.
5. Dela circa 60 familii neorustici câte o zi de lucru cu brațele.
6. Lemnele de foc necesare.
7. Stola reglementară.

Petițiile de concurs, însoțite de actele prevăzute de Regulamentul pentru parohii, precum și de încuviințarea de candidare exoperată dela I. P. Sf. Mitropolit, se vor înainta în termen oficiului protopopesc Sighișoara; iar concurenții cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sârbătoare spre a cânta, cuvânta, celebra și a fi cunoscuți de popor.

Sighișoara, 23 Decembrie 1940. Oficiul protopopesc ortodox român Sighișoara

Emilian Stoica
protopop

Nr. 781/1940

(70 3-3)

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Luncoiul de sus, din protopopiatul Zarand, județul Hunedoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat
 2. Stola uzitată în comună.
- Cereri de concurs, însoțite cu documentele necesare și de încuviințarea de candidare a P. V. Consiliu arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc al Zarandului — în Brad, — în termen.

Concurenții se vor prezenta, cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, într-o zi de Duminecă sau sârbătoare, în parohie, pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Brad, la 10 Decembrie 1940.

Ioan Indreiu
protopop